

VERORDENING (EG) Nr. 717/2007 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD**van 27 juni 2007****betreffende roaming op openbare mobiele telefoonnetwerken binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 2002/21/EG****(Voor de EER relevante tekst)**

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 95,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽¹⁾,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽²⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Het hoge niveau van de tarieven die de gebruikers van openbare mobiele telefoonnetwerken, zoals studenten, zakenreizigers en toeristen, betalen wanneer zij hun mobiele telefoon gebruiken op buitenlandse reizen binnen de Gemeenschap wordt door de nationale regelgevende instanties, alsook door de consumenten en door de communautaire instellingen als een probleem gezien. Deze buitensporige retailtarieven zijn een gevolg zowel van de hoge wholesaletarieven die door de exploitant van het buitenlandse gastnetwerk in rekening worden gebracht als, in vele gevallen, van de hoge marges op de retailtarieven die door de exploitant van het eigen netwerk van de gebruiker in rekening worden gebracht. Verlagingen van de wholesaletarieven worden vaak niet doorberekend aan de retailklant. Hoewel sommige exploitanten recent tariefplannen hebben ingevoerd als gevolg waarvan de klant gunstiger voorwaarden en lagere prijzen worden geboden, is de verhouding tussen kosten en tarieven nog steeds aantoonbaar anders dan zij op volledig concurrerende markten zou zijn.

⁽¹⁾ PB C 324 van 30.12.2006, blz. 42.

⁽²⁾ Advies van het Europees Parlement van 23 mei 2007 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van 25 juni 2007.

(2) De totstandbrenging van een op de mobiliteit van personen gebaseerde Europese maatschappelijke, educatieve en culturele ruimte moet de communicatie tussen mensen vergemakkelijken ten einde te komen tot een echt „Europa van de burger”.

(3) Richtlijn 2002/19/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake de toegang tot en interconnectie van elektronische-communicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten (Toegangsrichtlijn) ⁽³⁾, Richtlijn 2002/20/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 betreffende de machtiging voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten (Machtigingsrichtlijn) ⁽⁴⁾, Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten (Kaderrichtlijn) ⁽⁵⁾, Richtlijn 2002/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken en -diensten (Universeledienstrichtlijn) ⁽⁶⁾ en Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie ⁽⁷⁾ (Richtlijn inzake privacy en elektronische communicatie), (hierna samen „het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002” genoemd), hebben tot doel binnen de Gemeenschap een interne markt voor elektronische communicatie tot stand te brengen waarin door meer concurrentie een hoog niveau van bescherming van de consument wordt gewaarborgd.

(4) Deze verordening is geen op zichzelf staande maatregel, maar vormt, voor wat betreft de roaming in de Gemeenschap, een aanvulling op en een ondersteuning van de regels waarin het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002 voorziet. Dit kader heeft de nationale regelgevende instanties niet voldoende middelen verschaft om doeltreffend en beslissend in te grijpen in de prijszetting voor roamingdiensten binnen de Gemeenschap, en blijkt dus niet geschikt om een soepele werking van de interne markt voor roamingdiensten te verzekeren. Deze verordening vormt een adequaat middel om deze situatie bij te sturen.

⁽³⁾ PB L 108 van 24.4.2002, blz. 7.

⁽⁴⁾ PB L 108 van 24.4.2002, blz. 21.

⁽⁵⁾ PB L 108 van 24.4.2002, blz. 33.

⁽⁶⁾ PB L 108 van 24.4.2002, blz. 51.

⁽⁷⁾ PB L 201 van 31.7.2002, blz. 37. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 2006/24/EG (PB L 105 van 13.4.2006, blz. 54).

- (5) Het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002 is gebaseerd op het beginsel dat verplichtingen via regelgeving *ex ante* slechts kunnen worden opgelegd als de markt niet voldoende concurrerend is, en voorziet in een proces van periodieke marktanalyse en herziening van verplichtingen door de nationale regelgevende instanties. Een en ander leidt tot het opleggen van verplichtingen *ex ante* aan exploitanten die zijn aangewezen als exploitanten met een aanmerkelijke marktmacht. De elementen van dit proces zijn onder meer de afbakening van de relevante markten in overeenstemming met de aanbeveling van de Commissie⁽¹⁾ betreffende relevante producten- en dienstenmarkten in de elektronische-communicatiesector die overeenkomstig Richtlijn 2002/21/EG aan regelgeving *ex ante* kunnen worden onderworpen (hierna „de aanbeveling” genoemd), de analyse van de afgebakende markten overeenkomstig de richtsnoeren van de Commissie voor de marktanalyse en de beoordeling van aanmerkelijke marktmacht in het bestek van het gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten⁽²⁾, de aanwijzing van de exploitanten met aanmerkelijke marktmacht en het opleggen van verplichtingen *ex ante* aan de op die wijze aangewezen exploitanten.
- (6) In de aanbeveling wordt de nationale wholesalemarkt voor internationale roaming via openbare mobiele netwerken aangewezen als een relevante markt voor regulering *ex ante*. De werkzaamheden van de nationale regelgevende instanties (zowel afzonderlijk als in het kader van de Europese Groep van regelgevende instanties) ter analyse van de nationale wholesalemarkten voor internationale roaming hebben echter aangetoond dat het voor de nationale regelgevende instanties nog niet mogelijk is gebleken om het hoge niveau van de wholesaletarieven voor roaming in de Gemeenschap aan te pakken gezien de moeilijkheid om ondernemingen met aanmerkelijke marktmacht te identificeren wegens de specifieke kenmerken van internationale roaming, onder meer de grensoverschrijdende aard ervan.
- (7) Wat de levering op retailniveau van internationale roamingdiensten betreft, wordt in de aanbeveling geen enkele retailmarkt voor internationale roaming aangewezen als een relevante markt, dit (onder meer) ten gevolge van het feit dat de internationale roamingdiensten op retailniveau niet afzonderlijk worden aangekocht, maar slechts één element vormen van het bredere retailpakket dat de klanten kopen bij hun thuisaanbieder.
- (8) Bovendien zijn de nationale regelgevende instanties, die verantwoordelijk zijn voor de bescherming en bevordering van de belangen van mobiele klanten die doorgaans verblijven op hun grondgebied, niet in staat het gedrag te controleren van de exploitanten van het bezochte netwerk dat zich in een andere lidstaat bevindt en van wie deze klanten afhankelijk wanneer zij van internationale roamingdiensten gebruik maken. Deze beperking kan ook de doeltreffendheid verlagen van maatregelen die door afzonderlijke lidstaten worden genomen op basis van de voor hen overblijvende bevoegdheid om regels ter bescherming van de consument vast te stellen.
- (9) Bijgevolg is er druk op de lidstaten om maatregelen om het niveau van de internationale roamingtarieven aan te pakken, te treffen, maar de praktijk heeft uitgewezen dat het door het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002 ingestelde mechanisme voor regulering *ex ante* door de nationale regelgevende instanties niet volstaat om het voor die instanties mogelijk te maken om op dit specifieke gebied op een beslissende wijze op te treden in het belang van de consument.
- (10) Voorts werd de Commissie in de resolutie van het Europees Parlement inzake Europese elektronische-communicatieregelgeving en -markten in 2004⁽³⁾ verzocht nieuwe initiatieven te nemen om de hoge kosten van het grensoverschrijdende mobiele telefoonverkeer terug te dringen, terwijl op de Europese Raad van 23 en 24 maart 2006 werd geconcludeerd dat een gericht, doeltreffend en geïntegreerd beleid voor de informatie- en communicatietechnologie (ICT), zowel op Europees als op nationaal niveau, essentieel is voor het behalen van de doelstellingen van de vernieuwde Lissabon-strategie van economische groei en productiviteit en er in dat verband werd gewezen op het belang van lagere roamingtarieven voor het concurrentievermogen.
- (11) Het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002 was bedoeld, op basis van de overwegingen die toen duidelijk waren, om alle handelsbelemmeringen tussen de lidstaten op het gebied dat door dit kader werd geharmoniseerd, weg te werken, onder meer maatregelen die gevolgen hebben voor de roamingtarieven. Dit mag evenwel niet beletten dat geharmoniseerde regels worden aangepast uit hoofde van andere overwegingen teneinde met de meest doeltreffende middelen een hoog niveau van consumentenbescherming gepaard aan een verbetering van de voorwaarden voor het functioneren van de interne markt te bewerkstelligen.
- (12) Het is daarom noodzakelijk het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002, met name de Kaderrichtlijn, te wijzigen om een afwijking mogelijk te maken van de voor het overige geldende regel — meer bepaald dat, wanneer er geen ondernemingen met aanmerkelijke marktmacht zijn, de tarieven voor dienstverlening moeten worden bepaald door commerciële overeenkomsten — en daarbij aanvullende verplichtingen op basis van regulering in te voeren die rekening houden met de specifieke kenmerken van roamingdiensten in de Gemeenschap.
- (13) De retail- en wholesale-roamingmarkten hebben unieke kenmerken die buitengewone maatregelen rechtvaardigen welke verder gaan dan de mechanismen die voor het overige in het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002 beschikbaar zijn.

(1) PB L 114 van 8.5.2003, blz. 45.

(2) PB C 165 van 11.7.2002, blz. 6.

(3) PB C 285 E van 22.11.2006, blz. 143.

- (14) Om de belangen van de roamende klant te beschermen moeten er verplichtingen op basis van regulering worden ingevoerd, op zowel het retail- als het wholesaleniveau, aangezien uit ervaring is gebleken dat een verlaging van de wholesaletarieven voor roamingdiensten in de Gemeenschap, wegens het ontbreken van stimulansen daartoe, vaak niet uitmondt in lagere roamingtarieven op retailniveau. Anderzijds kan actie om het niveau van de retailtarieven te verlagen zonder het probleem van de wholesalekosten voor de levering van de desbetreffende diensten aan te pakken, het ordelijk functioneren van de roamingmarkt in de Gemeenschap verstoren.
- (15) Deze verplichtingen op basis van regelgeving moeten rechtstreeks gelden in alle lidstaten en moeten zo spoedig mogelijk van kracht worden, maar tegelijk moeten de betrokken exploitanten een redelijke termijn krijgen om hun tarieven en aangeboden diensten aan de nieuwe verplichtingen aan te passen.
- (16) Er moet een gemeenschappelijke aanpak worden ingevoerd om ervoor te zorgen dat de gebruikers van terrestrische publieke mobiele telefoonnetwerken wanneer zij binnen de Gemeenschap reizen, en die telefoongesprekken initiëren of ontvangen, geen buitensporige tarieven betalen voor roamingdiensten in de Gemeenschap, waardoor een hoog niveau van bescherming van de consument wordt bereikt en tegelijkertijd de vrije mededinging tussen de exploitanten van mobiele netwerken gewaarborgd wordt en zowel prikkels voor innovatie als keuzemogelijkheden voor de consument blijven gehandhaafd. Gezien de grensoverschrijdende aard van de betrokken diensten is deze gemeenschappelijke aanpak nodig opdat de exploitanten kunnen werken binnen één samenhangend regelgevingskader dat gebaseerd is op objectieve criteria.
- (17) De meest doeltreffende en evenredige aanpak ter regulering van de tarieven voor het initiëren en ontvangen van intracommunautaire roamingoproepen is de vaststelling op communautair niveau van een maximaal gemiddeld tarief per minuut op het wholesaleniveau en van tariefplafonds op retailniveau, door middel van invoering van een Eurotarief. Het gemiddelde wholesaletarief moet worden toegepast tussen twee exploitanten binnen de Gemeenschap gedurende een bepaald tijdvak.
- (18) Het Eurotarief moet worden vastgesteld op een niveau waarop een voldoende marge voor de exploitanten is gegarandeerd en waarop concurrerende roamingaanbiedingen tegen lagere tarieven worden gestimuleerd. De exploitanten dienen al hun roamende klanten actief een Eurotarief aan te bieden, kosteloos en op een duidelijke en transparante wijze.
- (19) Deze reguleringsaanpak moet ervoor zorgen dat de retailtarieven voor roaming in de Gemeenschap de onderliggende kosten voor de levering van de desbetreffende dienst op een redelijker wijze weerspiegelen dan tot nog toe het geval is. Het maximale Eurotarief dat aan roamende klanten kan worden aangeboden moet daarom een redelijke marge boven de wholesalekosten van de verstrekking van een roamingdienst weerspiegelen, terwijl de exploitanten de vrijheid behouden om de concurrentie aan te gaan door hun aanbod te differentiëren en hun tariefstructuur aan te passen aan de marktomstandigheden en de voorkeuren van de consument. Deze reguleringsaanpak moet niet gelden voor diensten met een toegevoegde waarde.
- (20) Deze reguleringsaanpak moet op een eenvoudige wijze kunnen worden ingevoerd en gecontroleerd teneinde de administratieve belasting te minimaliseren voor zowel de exploitanten waarop de voorschriften ervan gelden, als de nationale regelgevende instanties verantwoordelijk voor toezicht en handhaving. De aanpak moet ook transparant zijn en direct begrijpelijk voor alle mobiele klanten in de Gemeenschap. Verder zou hiermee zekerheid en voorspelbaarheid moeten worden geboden voor exploitanten die wholesale- en retailroamingdiensten aanbieden. Daarom moeten de maximale tarieven per minuut op wholesaleniveau rechtstreeks in deze verordening worden vermeld, uitgedrukt in geldbedragen.
- (21) Bij het aldus gespecificeerde gemiddelde maximumtarief per minuut op wholesaleniveau moeten de verschillende elementen van een roamingoproep binnen de Gemeenschap in aanmerking worden genomen, met name de kosten van gespreksopbouw en -afgifte over mobiele netwerken en met inbegrip van overhead, signalering en doorgifte. De meest geschikte benchmark voor gespreksopbouw en -afgifte is het gemiddelde tarief voor mobiele afgifte voor exploitanten van mobiele netwerken in de Gemeenschap, gebaseerd op door de nationale regelgevende instanties verstrekte en door de Commissie gepubliceerde informatie. Bij de bepaling van de in deze verordening vastgestelde gemiddelde maximumtarieven per minuut moet daarom rekening worden gehouden met het gemiddelde tarief voor mobiele afgifte, dat een benchmark vormt voor de betrokken kosten. Het gemiddelde maximumtarief per minuut op wholesaleniveau zou jaarlijks moeten dalen om rekening te houden met verlagingen van de tarieven voor mobiele afgifte die van tijd tot tijd door de nationale regelgevende instanties worden opgelegd.
- (22) Het op retailniveau toepasselijke Eurotarief moet roamende klanten de zekerheid bieden dat zij geen buitensporig hoge tarieven moeten betalen wanneer zij een gereguleerd roaminggesprek initiëren of ontvangen en moet de thuisaanbieders voldoende ruimte geven om de door hen aan de consument aangeboden producten te differentiëren.
- (23) Alle klanten moeten zonder bijkomende kosten of voorwaarden een eenvoudig roamingtarief kunnen kiezen dat niet hoger is dan de gereguleerde tarieven. Dankzij een redelijke marge tussen wholesalekosten en retailprijzen moeten de exploitanten al hun specifieke roamingkosten op retailniveau kunnen dekken, met inbegrip van een passend deel van de marketingkosten en van gesubsidieerde mobiele telefoons, en houden zij voldoende over om een redelijke winst te boeken. Een Eurotarief vormt een passend middel om enerzijds de consument te beschermen en anderzijds de exploitant flexibiliteit te bieden. Parallel met het wholesaleniveau moeten de maximumgrenzen van het Eurotarief jaarlijks dalen.

- (24) Nieuwe roamende klanten dienen volledig te worden ingelicht over de bestaande tarieven voor roaming binnen de Gemeenschap, met inbegrip van de tarieven die in overeenstemming zijn met het Eurotarief. Bestaande roamende klanten moet de mogelijkheid worden geboden om binnen een bepaald tijdsbestek te kiezen voor een nieuw tarief dat in overeenstemming is met het Eurotarief, of voor enig ander roamingtarief. Voor bestaande roamende klanten die binnen dat tijdsbestek geen keuze hebben gemaakt, moet onderscheid worden gemaakt tussen degenen die reeds voor de inwerkingtreding van deze verordening gekozen hadden voor een specifiek roamingtarief of -pakket, en degenen die dat niet hadden gedaan. Klanten die onder deze laatste categorie vallen, moeten automatisch een tarief krijgen dat voldoet aan deze verordening. Roamende klanten die al specifieke roamingtarieven- of pakketten hebben die aan hun persoonlijke vereisten beantwoorden en die op die grond hun keuze hebben gemaakt, zouden hun eerder gekozen tarief of pakket moeten behouden indien zij, na te zijn geweest op hun huidige tariefvoorwaarden, verzuimen om binnen het gestelde tijdvak een keuze kenbaar maken. Dergelijke specifieke roamingtarieven kunnen bijvoorbeeld vaste roamingtarieven omvatten, niet-publieke tarieven, tarieven met aanvullende vaste roamingtarieven, tarieven met bedragen per minuut die lager zijn dan het maximale Eurotarief of tarieven met set-up charges.
- (25) De aanbieders van retail-roamingdiensten in de Gemeenschap moeten over een termijn beschikken waarbinnen zij hun retailtarieven kunnen aanpassen om ze in overeenstemming te brengen met de bij deze verordening vastgestelde plafonds.
- (26) Parallel daarmee moeten de aanbieders van wholesale-roamingsdiensten in de Gemeenschap over een aanpassingstermijn van twee maanden beschikken om te voldoen aan de bij deze verordening vastgestelde plafonds.
- (27) Aangezien in deze verordening wordt bepaald dat de richtlijnen die het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002 vormen de specifieke maatregelen onverlet laten die zijn genomen voor de regulering van roamingtarieven voor mobiele telefoongesprekken in de Gemeenschap, en aangezien leveranciers van roamingdiensten in de Gemeenschap zich op grond van deze verordening verplicht zouden kunnen zien veranderingen aan te brengen in hun retail-roamingtarieven om aan de voorschriften van deze verordening te voldoen, zouden mobiele klanten aan die veranderingen geen rechten mogen ontleen om uit hoofde van nationale wetten waarin het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002 is omgezet, hun contracten op te zeggen.
- (28) Deze verordening hoeft geen belemmering vormen voor de invoering van innovatieve consumentenaanbiedingen die voordeliger zijn dan het in deze verordening bepaalde maximale Eurotarief, maar zou eerder innoverende aanbiedingen aan roamende klanten voor lagere tarieven moeten aanmoedigen. Deze verordening schrijft niet voor dat roamingtarieven opnieuw worden ingevoerd waar zij eventueel volledig zijn afgeschaft en evenmin dat bestaande roamingtarieven worden verhoogd tot de in deze verordening vastgestelde plafonds.
- (29) Elke thuisaanbieder kan een vast maandtarief op basis van een redelijk gebruik aanbieden waarin alles is inbegrepen en waarop geen tariefplafond van toepassing is. Dit vaste tarief kan op basis van roaming in de Gemeenschap geleverde spraaktelefonie- en gegevenscommunicatiediensten (met inbegrip van Short Message Service (SMS) en Multimedia Messaging Service (MMS)) binnen de Gemeenschap dekken.
- (30) Opdat alle gebruikers van mobiele spraaktelefonie er baat bij hebben, moeten de retail-tariefvoorschriften gelden ongeacht het feit of roamende klanten een pre-paid- dan wel een post-paid-contract hebben met hun thuisaanbieder en ongeacht of de thuisaanbieder een eigen netwerk heeft, een exploitant van een virtueel mobiel netwerk is dan wel een wederverkoper van mobiele spraaktelefoniediensten is.
- (31) Wanneer leveranciers van mobiele-telefoniediensten in de Gemeenschap de voordelen van interoperabiliteit en eind-tot-eindverbindingen voor hun klanten in gevaar zien komen als gevolg van de beëindiging of dreigende beëindiging van hun roamingovereenkomsten met exploitanten van mobiele netwerken in andere lidstaten, of wanneer zij niet in staat zijn hun klanten een dienst in een andere lidstaat aan te bieden wegens het ontbreken van een overeenkomst met ten minste één wholesale-netwerkaanbieder, moeten de nationale regelgevende instanties gebruik maken van de bevoegdheden waarover zij krachtens artikel 5 van de Toegangsrichtlijn beschikken om te zorgen voor de benodigde toegang en interconnectie om een dergelijke eind-tot-eindverbinding en de interoperabiliteit van diensten te verzekeren, daarbij rekening houdend met de doelstellingen als vermeld in artikel 8 van de Kaderrichtlijn, met name de totstandbrenging van een volledig werkende interne markt voor elektronische-communicatiediensten.
- (32) Om de transparantie van de retailtarieven voor het initiëren en ontvangen van gereguleerde roaminggesprekken binnen de Gemeenschap te vergroten en roamende klanten te helpen om te beslissen hoe zij hun mobiele telefoon in het buitenland gebruiken, moeten de leveranciers van mobiele telefoniediensten hun roamende klanten in staat stellen om gemakkelijk en kosteloos informatie te verkrijgen over de roamingtarieven die voor hen gelden wanneer zij in de door hen bezochte lidstaat telefoongesprekken initiëren of ontvangen. Ook zouden de leveranciers hun klanten op verzoek en kosteloos aanvullende informatie moeten verstrekken over de tarieven per minuut of per eenheid gegevens (inclusief BTW) voor het initiëren en ontvangen van telefoongesprekken en voor het zenden en ontvangen van SMS, MMS en andere gegevenscommunicatiediensten in de bezochte lidstaat.

- (33) Eveneens omwille van de transparantie dienen de leveranciers informatie te verstrekken over roamingtarieven, met name het Eurotarief en het vaste all-in tarief, als zij dat aanbieden, wanneer een abonnement wordt genomen en telkens wanneer de roamingtarieven gewijzigd worden. De thuisaanbieders moeten met passende middelen, zoals op facturen of via Internet, TV-reclame of direct mail, informatie verstrekken over roamingtarieven. De thuisaanbieders dienen ervoor te zorgen dat al hun roamende klanten zich bewust zijn van het bestaan van gereguleerde tarieven en een duidelijke en ondubbelzinnige mededeling toe te sturen aan deze klanten waarin de voorwaarden van het Eurotarief worden beschreven, alsook het recht om over te stappen naar en van dat tarief.
- (34) De nationale regelgevende instanties, die belast zijn met taken overeenkomstig het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002, moeten over de bevoegdheid beschikken om de naleving van de in deze verordening vervatte verplichtingen op hun grondgebied te controleren en te handhaven. Zij moeten ook de ontwikkeling controleren van de tarieven voor spraaktelefonie- en gegevensdiensten voor mobiele klanten die roamen in de Gemeenschap, indien passend met inbegrip van de specifieke kosten in verband met geïnitieerde of ontvangen roamingoproepen in de ultraperifere regio's van de Gemeenschap en de noodzaak erover te waken dat deze kosten op een adequate wijze kunnen worden terugverdiend op de wholesalem Markt, en dat verkeerssturingstechnieken niet gebruikt worden om de keuzemogelijkheden van de klanten te beperken. Zij moeten ervoor zorgen dat actuele informatie over de toepassing van deze verordening beschikbaar wordt gesteld voor de betrokken partijen en moeten de resultaten van deze controles om de zes maanden publiceren. De informatie over zakelijke, pre-paid- en post-paid-klanten moet afzonderlijk worden verstrekt.
- (35) Bij binnenlandse roaming in de ultraperifere gebieden van de Gemeenschap waar vergunningen voor mobiele telefonie verschillen van die welke voor de rest van het nationale grondgebied zijn afgegeven, moet gebruik kunnen worden gemaakt van tariefverlagingen die gelijk zijn aan die welke op de communautaire roamingmarkt worden gehanteerd. De toepassing van deze verordening mag niet leiden tot een minder gunstige tariefbehandeling voor klanten die gebruik maken van binnenlandse roamingdiensten ten opzichte van klanten die gebruik maken van roamingdiensten in de Gemeenschap. Te dien einde kunnen de nationale instanties aanvullende maatregelen nemen die stroken met de Gemeenschapswetgeving.
- (36) In het licht van het feit dat, naast spraaktelefonie, nieuwe mobiele gegevenscommunicatiediensten steeds meer terrein winnen, moet deze verordening het mogelijk maken om ook op het gebied van die diensten de marktontwikkelingen te volgen. Met het oog daarop moet de Commissie ook de markt voor gegevenscommunicatiediensten op grond van roaming controleren, met inbegrip van SMS en MMS.
- (37) De lidstaten moeten voorzien in een regeling van sancties bij inbreuken op deze verordening.
- (38) Aangezien de doelstellingen van deze verordening, namelijk de invoering van een gemeenschappelijke aanpak om ervoor te zorgen dat de gebruikers van openbare mobiele telefoonnetwerken wanneer zij binnen de Gemeenschap reizen geen buitensporige tarieven betalen voor roamingdiensten in de Gemeenschap wanneer zij gesprekken initiëren of ontvangen, waarbij een hoog niveau van bescherming van de consument wordt bereikt zonder dat de vrije mededinging tussen de exploitanten van mobiele netwerken in het gedrang komt, door de lidstaten niet voldoende op zekere, geharmoniseerde en tijdige wijze kunnen worden verwezenlijkt en derhalve beter kunnen worden verwezenlijkt op Gemeenschapsniveau, kan de Gemeenschap maatregelen vaststellen in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel als neergelegd in artikel 5 van het Verdrag. In overeenstemming met het in datzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan wat nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.
- (39) Deze gemeenschappelijke aanpak moet voor een beperkte periode worden ingevoerd. Deze verordening kan in het licht van een door de Commissie verrichte evaluatie worden uitgebreid of gewijzigd. De Commissie moet de doeltreffendheid van de verordening en de mate waarin zij bijdraagt tot de tenuitvoerlegging van het regelgevingskader en de soepele werking van de interne markt evalueren, en tevens onderzoeken welke gevolgen deze verordening heeft voor de kleinere leveranciers van mobiele telefonie in de Gemeenschap en voor hun positie op de roamingmarkt in de Gemeenschap.

HEBBERN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp en werkingsfeer

1. Bij deze verordening wordt een gemeenschappelijke aanpak ingevoerd die ervoor moet zorgen dat de gebruikers van openbare mobiele telefoonnetwerken, wanneer zij binnen de Gemeenschap reizen, geen buitensporig hoge tarieven betalen voor roamingdiensten in de Gemeenschap wanneer zij oproepen initiëren of ontvangen, waardoor wordt bijgedragen aan de soepele werking van de interne markt en tegelijkertijd een hoog niveau van bescherming van de consument wordt bereikt, de vrije mededinging tussen de exploitanten van mobiele netwerken gewaarborgd wordt en zowel prikkels voor innovatie als keuzevrijheid voor de consument gehandhaafd blijven. Bij de verordening, die van toepassing is zowel op de tarieven welke op wholesaleniveau door de exploitanten van netwerken in rekening worden gebracht als op de tarieven die door thuisaanbieders op retailniveau worden gehanteerd, worden regels ingevoerd voor de tarieven die door de exploitanten van mobiele netwerken mogen worden gehanteerd voor de levering van internationale roamingdiensten voor telefoongesprekken met opbouw en -afgifte binnen de Gemeenschap.

2. Bij deze verordening worden tevens regels ingevoerd ter vergroting van de prijstransparantie en ter verbetering van de verstrekking van informatie over tarieven aan gebruikers van roamingdiensten in de Gemeenschap.

3. Deze verordening is een specifieke maatregel in de zin van artikel 1, lid 5, van de Kaderrichtlijn.

4. De in deze verordening genoemde tariefplafonds zijn uitgedrukt in euro. Wanneer onder de artikelen 3 en 4 vallende tarieven in andere munteenheden zijn uitgedrukt, worden de initiële grenswaarden overeenkomstig deze artikelen vastgesteld in die munteenheden middels toepassing van de referentiewisselkoers van 30 juni 2007 zoals gepubliceerd door de Europese Centrale Bank in het *Publicatieblad van de Europese Unie*. Met het oog op de daaropvolgende verlagingen van deze grenswaarden als bepaald in artikel 3, lid 2, en artikel 4, lid 2, worden de herziene waarden bepaald middels toepassing van de referentiewisselkoers die een maand voor de datum van inwerkingtreding van de herziene waarden op dezelfde wijze zijn gepubliceerd.

Artikel 2

Definities

1. In de zin van deze verordening zijn de definities van artikel 2 van de Toegangsrichtlijn, artikel 2 van de Kaderrichtlijn en artikel 2 van de Universeledienstrichtlijn van toepassing.

2. Naast de definities waarnaar wordt verwezen in lid 1, zijn de volgende definities van toepassing:

- a) „Eurotarief”: elk tarief dat het tariefplafond als vastgesteld in artikel 4 niet overschrijdt en dat een thuisaanbieder mag aanrekenen voor de levering van gereguleerde roaminggesprekken in overeenstemming met dat artikel;
- b) „thuisaanbieder”: een onderneming die een roamende klant terrestrische openbare mobiele-telefoniediensten aanbiedt, hetzij over zijn eigen netwerk, hetzij als exploitant van een virtueel mobiel netwerk, hetzij als wederverkoper;
- c) „thuisnetwerk”: een terrestrisch openbaar mobiel telefoonnetwerk dat zich bevindt binnen een lidstaat en dat door een thuisaanbieder wordt gebruikt voor de levering van terrestrische openbare mobiele-telefoniediensten aan een roamende klant;
- d) „roaming in de Gemeenschap”: het gebruik door roamende klanten van een mobiele telefoon of een ander apparaat om intracommunautaire oproepen te initiëren of te ontvangen terwijl zij in een andere lidstaat zijn dan die waarin zich hun thuisnetwerk bevindt, op basis van een overeenkomst tussen de exploitant van het thuisnetwerk en de exploitant van het bezochte netwerk;

e) „gereguleerd roaminggesprek”: een mobiel telefoongesprek dat hetzij geïnitieerd is door een roamende klant, opgebouwd op een bezocht netwerk en afgegeven op een openbaar telefoonnetwerk binnen de Gemeenschap, hetzij ontvangen is door een roamende klant, opgebouwd op een openbaar telefoonnetwerk binnen de Gemeenschap en afgegeven op een bezocht netwerk;

f) „roamende klant”: een klant van een aanbieder van terrestrische openbare mobiele-telefoniediensten, middels een terrestrisch openbaar mobiel netwerk dat zich in de Gemeenschap bevindt, die op grond van een contract of regeling met zijn thuisaanbieder een mobiele telefoon of een ander toestel mag gebruiken om oproepen te initiëren of te ontvangen op een bezocht netwerk, door middel van regelingen tussen de exploitant van het thuisnetwerk en de exploitant van het bezochte netwerk;

g) „bezocht netwerk”: een terrestrisch openbaar mobiel telefoonnetwerk dat zich bevindt in een lidstaat die niet de lidstaat is waarin zich het thuisnetwerk bevindt, en dat het voor een roamende klant mogelijk maakt om oproepen te initiëren of te ontvangen door middel van regelingen met de exploitant van het thuisnetwerk.

Artikel 3

Wholesale tarieven voor gereguleerde roaminggesprekken

1. Het gemiddelde wholesale tarief dat de exploitant van een bezocht netwerk in rekening mag brengen aan de exploitant van het thuisnetwerk van een roamende klant voor de levering van een gereguleerd roaminggesprek dat op dat bezochte netwerk is opgebouwd, inclusief onder meer de kosten voor opbouw, -doorgifte en -afgifte, mag niet hoger liggen dan 0,30 EUR per minuut.

2. Dit gemiddelde wholesale tarief wordt in alle gevallen toegepast tussen twee exploitanten en wordt berekend over een tijdvak van twaalf maanden of elk korter tijdvak dat overblijft tot het aflopen van deze verordening. Het maximale gemiddelde wholesale tarief wordt verlaagd tot 0,28 EUR en 0,26 EUR op 30 augustus 2008 en 30 augustus 2009.

3. Het gemiddelde wholesale tarief als bedoeld in lid 1 wordt berekend door de in totaal ontvangen wholesale-roaminginkomsten te delen door het totale aantal wholesale-roamingminuten die zijn verkocht voor levering van wholesale-roaminggesprekken binnen de Gemeenschap door de desbetreffende exploitant tijdens het desbetreffende tijdvak. De exploitant van het bezochte netwerk mag een onderscheid maken tussen tarieven voor de piekuren en tarieven voor de daluren.

Artikel 4

Retail tarieven voor gereguleerde roaminggesprekken

1. De thuisaanbieders stellen een Eurotarief als bepaald in lid 2 beschikbaar en bieden dat op duidelijke en transparante wijze actief aan al hun roamende klanten aan. Aan dit Eurotarief is geen abonnement of zijn geen andere vaste of terugkerende kosten verbonden en het kan worden gecombineerd met om het even welk retailtarief.

Wanneer zij dit aanbod doen, wijzen de thuisaanbieders elke roamende klant die vóór 30 juni 2007 de inwerkingtreding van deze verordening een specifiek roamingtarief of -pakket had gekozen, op de voorwaarden die op dat tarief of pakket van toepassing zijn.

2. Het retailtarief, exclusief BTW, van een Eurotarief dat een thuisaanbieder zijn roamende klant in rekening mag brengen voor de levering van een gereguleerd roaminggesprek, kan voor elk roaminggesprek verschillend zijn maar mag niet hoger liggen dan 0,49 EUR per minuut voor elke geïnitieerde oproep en 0,24 EUR per minuut voor elke ontvangen oproep. Het prijsplafond voor geïnitieerde oproepen wordt verlaagd tot 0,46 EUR en 0,43 EUR, en voor ontvangen oproepen tot 0,22 EUR en 0,19 EUR, respectievelijk op 30 augustus 2008 en op 30 augustus 2009.

3. Aan alle roamende klanten wordt een tarief aangeboden als omschreven in lid 2.

Alle bestaande roamende klanten wordt de mogelijkheid geboden om uiterlijk op 30 juli 2007 vrijwillig voor een Eurotarief of elk ander roamingtarief te kiezen; hun moet de mogelijkheid worden geboden hun keuze binnen twee maanden aan hun thuisaanbieder kenbaar te maken. Het gevraagde tarief wordt uiterlijk een maand nadat de thuisaanbieder de aanvraag van de klant heeft ontvangen, geactiveerd.

Roamende klanten die binnen dat tijdvak van twee maanden hun keuze niet kenbaar hebben gemaakt, krijgen automatisch een Eurotarief zoals beschreven in lid 2.

Roamende klanten echter die vóór 30 juni 2007 al doelbewust hadden gekozen voor een ander specifiek roamingtarief of -pakket dan het roamingtarief dat zij gekregen zouden hebben als zij die keuze niet hadden gemaakt, en die nalaten een keuze kenbaar te maken in overeenstemming met dit lid, behouden hun eerder gekozen tarief of pakket.

4. Een roamende klant kan op elk moment na afloop van het in lid 3 beschreven proces, verzoeken om over te stappen naar of van een Eurotarief. Elke overstap geschiedt binnen een werkdag na ontvangst van de aanvraag en is kosteloos en zonder dat er voorwaarden of beperkingen worden opgelegd op grond van andere bestaande elementen van het abonnement. Een thuisaanbieder mag deze overstap uitstellen totdat het voorgaande roamingtarief voor een gespecificeerde minimumperiode van kracht is geweest. Deze minimumperiode mag niet langer zijn dan drie maanden.

Artikel 5

Toepassing van de artikelen 3 en 6

1. Artikel 3 is van toepassing met ingang van 30 augustus 2007.

2. Artikel 6, leden 1 en 2, is van toepassing met ingang van 30 september 2007.

Artikel 6

Transparantie van de retailtarieven

1. Om een roamende klant attent te maken op het feit dat hij roamingkosten zal moeten betalen wanneer hij een oproep initieert of ontvangt, verstrekt elke thuisleverancier, behalve wanneer de klant zijn thuisaanbieder heeft laten weten dat hij deze dienst niet wenst te gebruiken, de klant, zodra deze een andere lidstaat dan die van zijn thuisnetwerk binnengaat, automatisch, zonder onnodige vertraging en kosteloos via een berichtendienst basale gepersonaliseerde prijsinformatie over de roaming-tarieven (inclusief BTW) die van toepassing zijn op het initiëren en ontvangen van oproepen door die klant in de bezochte lidstaat.

Deze basale gepersonaliseerde prijsinformatie bedoeld in dit lid omvat de maximumtarieven die de klant op grond van zijn tariefplan in rekening kunnen worden gebracht voor het initiëren van oproepen binnen de bezochte lidstaat en in de lidstaat van zijn thuisnetwerk, alsook voor het ontvangen van oproepen. Zij omvat verder het in lid 2 bedoelde gratis telefoonnummer waar de klant meer gedetailleerde informatie kan verkrijgen.

Een klant die kenbaar heeft gemaakt deze automatische berichtendienst niet te verlangen, heeft het recht om op elk moment en kosteloos de verstrekking van de dienst door de thuisaanbieder opnieuw te verlangen.

Op verzoek verstrekken de thuisaanbieders aan blinde of slechtziende klanten automatisch, middels een telefoongesprek en kosteloos deze basale gepersonaliseerde prijsinformatie.

2. In aanvulling op lid 1, heeft de klant het recht om kosteloos meer gedetailleerde gepersonaliseerde prijsinformatie over de toepasselijke roamingtarieven voortelegesprekken, SMS, MMS en andere gegevenscommunicatiediensten te vragen en te ontvangen door middel van een mobiel telefoongesprek of via SMS. Voor een dergelijk verzoek wordt een gratis nummer gebruikt dat de thuisaanbieder voor dat doel beschikbaar stelt.

3. De thuisaanbieders verstrekken alle gebruikers bij het nemen van hun abonnement alle informatie over de door hen gehanteerde roamingtarieven, met name over het Eurotarief. Zij geven aan hun roamende klanten ook zonder onnodige vertraging, telkens wanneer er een wijziging is, een actualisering van de gehanteerde tarieven.

De thuisaanbieders nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat al hun roamende klanten zich bewust zijn van de beschikbaarheid van het Eurotarief. Zij stellen met name uiterlijk op 30 juli 2007 al hun roamende klanten op duidelijke en ondubbelzinnige wijze in kennis van de voorwaarden in verband met het Eurotarief. Zij sturen daarna met redelijke tussenpozen een herinnering aan alle klanten die voor een ander tarief hebben gekozen.

*Artikel 7***Toezicht en handhaving**

1. De nationale regelgevende instanties controleren en zien toe op de naleving van deze verordening op hun grondgebied.

2. De nationale regelgevende instanties stellen geactualiseerde informatie over de toepassing van deze verordening, met name de artikelen 3 en 4 ervan, publiek beschikbaar op een wijze die belangstellenden gemakkelijk toegang tot die informatie biedt.

3. Ter voorbereiding op de evaluatie bedoeld in artikel 11, zien de nationale regelgevende instanties toe op de ontwikkeling van de wholesale- en retailtarieven voor de levering aan roamende klanten van spraaktelefonie- en gegevenscommunicatiediensten, met inbegrip van SMS en MMS, inclusief in de ultraperifere regio's van de Gemeenschap bedoeld in artikel 299, lid 2, van het Verdrag. De nationale regelgevende instanties geven tevens aandacht aan het bijzondere geval van ongewilde roaming in de grensgebieden van aan elkaar grenzende lidstaten en controleren of er verkeerssturingstechnieken worden gebruikt die nadelig zijn voor de klanten. Zij delen de resultaten van dit toezicht, met inbegrip van afzonderlijke informatie over zakelijke, pre-paid- en post-paidklanten, om de zes maanden aan de Commissie mede.

4. De nationale regelgevende instanties hebben de bevoegdheid om bij de ondernemingen waarop de bepalingen van deze verordening van toepassing zijn, alle informatie op te vragen die relevant is voor de tenuitvoerlegging en handhaving van deze verordening. Die ondernemingen verstrekken dergelijke informatie op verzoek onverwijld en volgens de door de nationale regelgevende instantie vastgestelde termijnen en mate van detail.

5. De nationale regelgevende instanties kunnen op eigen initiatief optreden om de naleving van deze verordening te waarborgen. In het bijzonder maken zij, indien nodig, gebruik van de bevoegdheden waarover zij uit hoofde van artikel 5 van de Toegangsrichtlijn beschikken om te zorgen voor de benodigde toegang en interconnectie om een de eind-tot-eindverbinding en de interoperabiliteit van roamingdiensten te verzekeren.

6. Wanneer de nationale regelgevende instantie een inbreuk op deze verordening constateert, heeft zij de bevoegdheid om de onmiddellijke beëindiging van deze inbreuk te eisen.

*Artikel 8***Beslechting van geschillen**

1. In geval van geschillen in verband met de in deze verordening vervatte verplichtingen tussen ondernemingen die elektronische-communicatienetwerken of -diensten aanbieden in een lidstaat, zijn de geschilbeslechtingsprocedures van de artikelen 20 en 21 van de Kaderrichtlijn van toepassing.

2. Bij niet-beslechte geschillen over kwesties die onder deze verordening vallen en waarbij een consument of eindgebruiker betrokken is, zorgen de lidstaten ervoor dat de procedures van buitengerechtelijke beslechting van geschillen overeenkomstig artikel 34 van de Universeledienstrichtlijn kunnen worden gebruikt.

*Artikel 9***Sancties**

De lidstaten stellen de regels vast betreffende de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op deze verordening en nemen alle nodige maatregelen om te waarborgen dat zij ten uitvoer worden geleegd. Deze sancties moeten doeltreffend, evenredig en ont-radend zijn. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op 30 maart 2008 in kennis van deze regels en brengen haar bij latere wijzigingen daarvan onverwijld op de hoogte.

*Artikel 10***Wijziging van de Richtlijn 2002/21/EG**

Aan artikel 1 van de Kaderrichtlijn wordt het volgende lid toegevoegd:

„5. Deze richtlijn en de bijzondere richtlijnen laten de specifieke maatregelen onverlet die zijn genomen voor de regulering van internationale roaming op openbare mobiele telefoonnetwerken binnen de Gemeenschap.”.

*Artikel 11***Evaluatie**

1. De Commissie evalueert de resultaten van deze verordening en brengt daarover uiterlijk op 30 december 2008 verslag uit aan bij het Europees Parlement en de Raad. De Commissie evalueert met name of de doelstellingen van deze verordening verwezenlijkt zijn. In haar verslag evalueert de Commissie de ontwikkeling van de wholesale- en retailtarieven voor de levering aan roamende klanten van spraaktelefonie- en gegevenscommunicatiediensten, met inbegrip van SMS en MMS, en formuleert zij zonodig aanbevelingen met betrekking tot de noodzaak van regulering van deze diensten. Te dien einde maakt de Commissie gebruik van de overeenkomstig artikel 7, lid 3, verstrekte informatie.

2. De Commissie beoordeelt in haar verslag of er in het licht van de marktontwikkelingen en gelet op zowel de concurrentievoorwaarden als de consumentenbescherming een noodzaak bestaat om de duur van deze verordening na de in artikel 13 vermelde periode te verlengen of de verordening te wijzigen, rekening houdend met de tariefontwikkelingen voor mobiele-spraaktelefonie- en gegevenscommunicatiediensten op nationaal niveau en met de gevolgen van deze verordening voor de concurrentiepositie van kleinere, onafhankelijke of recentelijk begonnen exploitanten. Als de Commissie tot de conclusie komt dat zulks het geval is, dient zij een voorstel in bij het Europees Parlement en de Raad.

*Artikel 12***Kennisgevingsvoorschriften**

De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op 30 augustus 2007 in kennis van de gegevens betreffende de nationale regelgevende instanties die belast zijn met de uitvoering van taken krachtens deze verordening.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 27 juni 2007.

Voor het Europees Parlement
De voorzitter
H.-G. PÖTTERING

*Artikel 13***Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking op de dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij verstrijkt op 30 juni 2010.

Voor de Raad
De voorzitter
A. MERKEL
